

**Az egyetemisták egészségkárosító magatartása
és háttértényezői a koronavírus idején**
Egy nemzetközi COVID kutatás első eredményei

Arnold Petra, Elekes Zsuzsanna, Bencsik Nóra

„A szociológia egy sikeres évszázad előtt?”

*A Magyar Tudományos Akadémia Kiváló Kutatóhely Szociológiai Intézet konferenciája
2020.október 8-9.*

Hallgatók Jóléte Nemzetközi Koronavírus Kutatás

- *COVID-19 International Student Well-Being Study - C19 ISWS*
- Antwerpeni Egyetem
- 27 ország egyetemei
- **Hazai egyetemek:**
 - Corvinus (Elekes Zsuzsa, Arnold Petra),
 - Debrecen (Czibere Ibolya),
 - Miskolc (Lukács Andrea),
 - Szeged (Csizmady Adrienne, Vincze Anikó)
- **Cél:** Koronavírus egyetemisták jólétére gyakorolt hatása
 - Életkörülmények; Jólét, mentális egészség, *rizikómagatartás*; Koronavírus (tudás, félelem, fertőzöttség); Társas támogatottság stb.
- **Etikai engedély:** Antwerpeni Egyetem Etikai Bizottság jóváhagyása + egyetemek: egyéni szinten
- **Minta:** BA, MA, osztatlan képzés, doktori program, cserediákok – teljes populáció (cél: 10%-os válaszolási arány)
- **Kérdőív:** Antwerpeni Egyetem (Brooks et al., 2020) nemzetközi standard + hazai kérdések (angolul, magyarul) – online önkitöltős kérdőív

Hazai adatfelvétel és minta

Adatfelvétel

- Egyetemenként változó: Neptun, hírlevél, Facebook, e-mail, Moodle
- 2020. május 14-28.
- Összes 2019/2020-ban beiratkozott hallgató
- Válaszolási arány Corvinus 3,2%, Debrecen 1,7%, Miskolc 8,6%, Szeged 9,7%
- N=3353 fő

Minta

Corvinus, Debrecen, Miskolc, Szeged egyetemisták %-ában

NEM	férfi	30,3	KÉPZÉS	BA	56,2
	nő	69,1		MA	15,4
	x	0,6		osztatlan	16,6
NEMZETISÉG	magyar	83		doktori	7,9
	külföldi	17		egyéb	3,9

A kutatás korlátjai

- Nem az összes hazai egyetem vett részt + nem reprezentatív a minta → megállapítások nem általános érvényűek
- Nemzetközileg tisztított, de nem súlyozott adatbázis
- Korlátozások már enyhültek májusban – nem teljesen a karantén alatti helyzet

Előadás célja és relevanciája

Cél

- A rizikómagatartásban milyen változás figyelhető meg a koronavírus hatására a hazai egyetemisták körében
- Ez a változás milyen pszicho-szociális tényezőkkel magyarázható

Relevancia

- Karantén
 - =életkörülmények megváltozása (napi rutin, otthoni feszültségek, létbizonytalanság) → lelki teher → rizikómagatartások
 - = átmeneti állapot (kiszámíthatatlanság, tehetetlenség) → bizonytalanság → rizikómagatartások
- Egyetemista korosztály: kihívások + érintettebbek drogfogyasztás szempontjából

Célváltozók

Koronavírus előtt és után

- „A koronavírus kitörése előtt válasznál gondoljon arra a helyzetre, ami a koronavírus járvány miatt bevezetett első óvintézkedések (pl. távolságtartás) előtti hónapban jellemző volt.”
„Az elmúlt hét során válasznál gondoljon a kérdőív kitöltését megelőző egy hétre.”

Dohányzás

- „Átlagosan milyen gyakran dohányozott (cigaretta, szivart, e-cigaretta)?” (1-5-ig terjedő skálán)

Alkoholfogyasztás - nagyivás

- „Milyen gyakran fordult elő, hogy egy alkalommal hat vagy annál több pohár alkoholt ivott meg? Poharak száma (pl. egy pohár bor, egy kupica tömény ital, egy pohár sör 2,5- 3,3 dl között)” (1-5-ig terjedő skálán)

Kannabisz fogyasztás

- „Átlagosan milyen gyakran fogyasztott kannabiszt? (marihuána, fű, hasis, ...)?” (1-5-ig terjedő skálán)

Háttérváltozók

Vírus miatti aggodalmak

- *Mennyire aggódik amiatt, hogy megfertőződik a koronavírussal?*
(0-egyáltalán nem aggódom 10-nagyon aggódom)

Létebizonytalanság

- *'Elegendő anyagi forrásom volt a havi kiadásaim fedezésére' a vírus alatt* (1-teljes mértékben egyetértek 5-egyáltalán nem érek egyet)

Társas támogatás

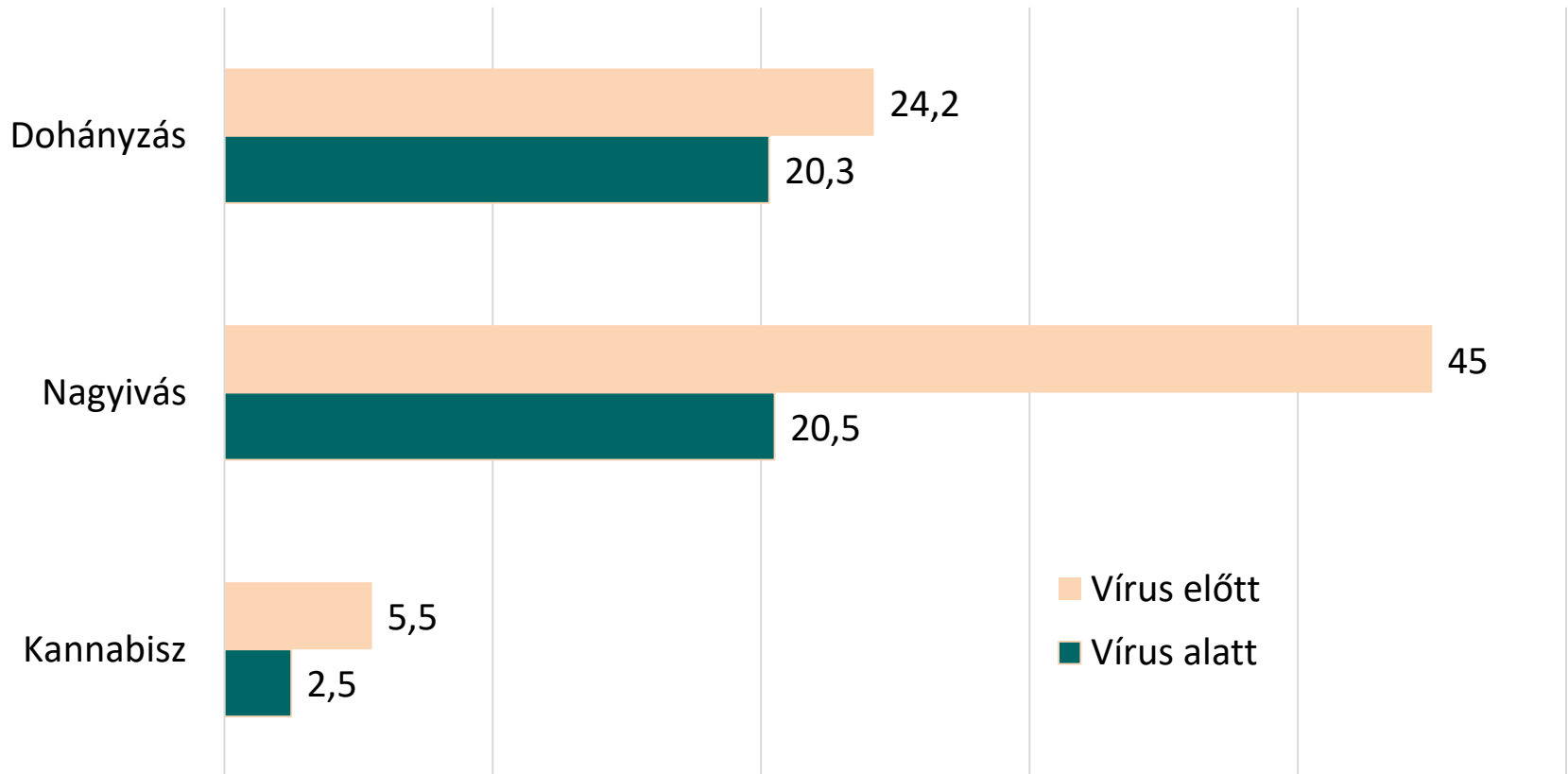
- *Van-e olyan személy, akivel meg tudja beszélni személyes, legbensőbb magánügyeit?* (van-nincs)

Depresszió

- Depresszió skála (12 item): *Center for Epidemiologic Studies Depression Scale* (Radloff, L. S. 1977) rövidített változata (Van de Velde 2010) (12-48 értéket vehet fel. Magasabb nagyobb depresszióra utal)

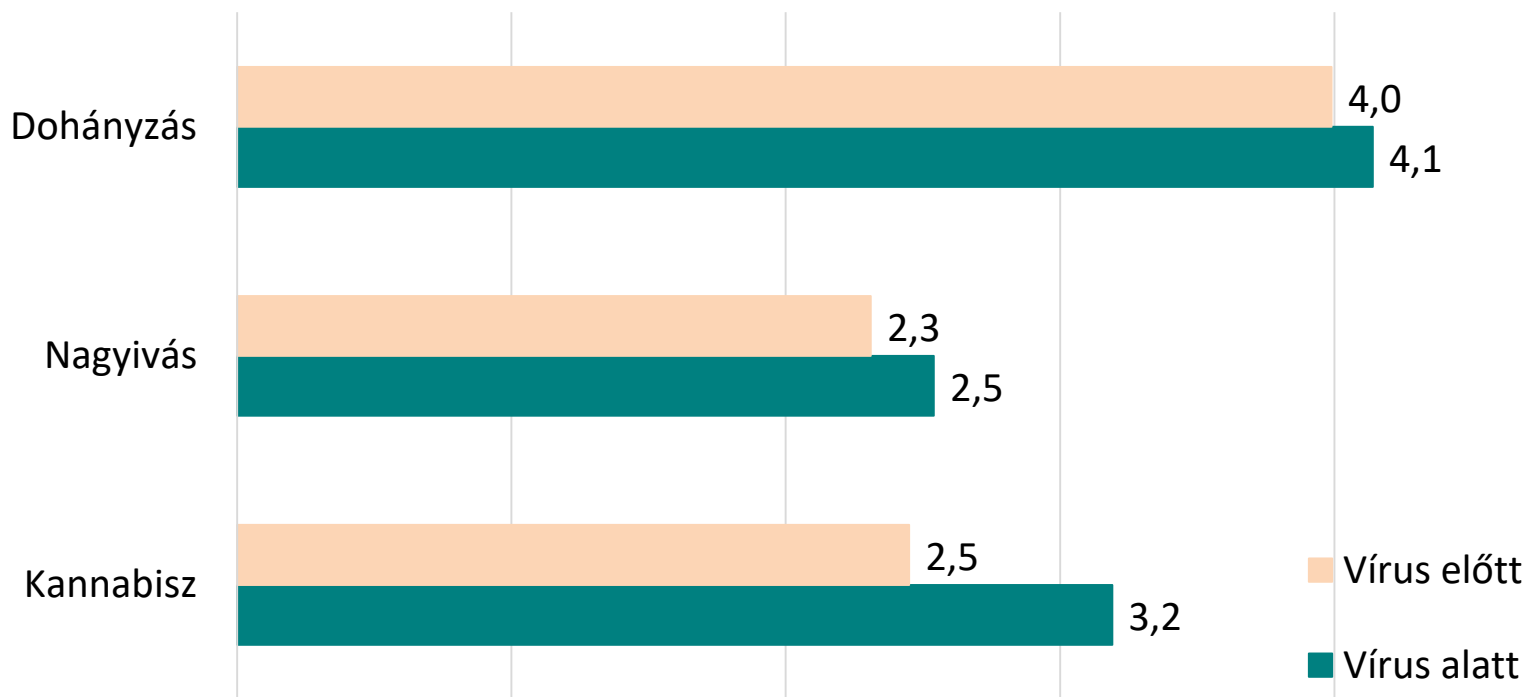
Fogyasztás prevalenciája vírus előtt és alatt

Egészségkárosító magatartások prevalenciája a koronavírus előtt és alatt a hazai egyetemisták körében, %

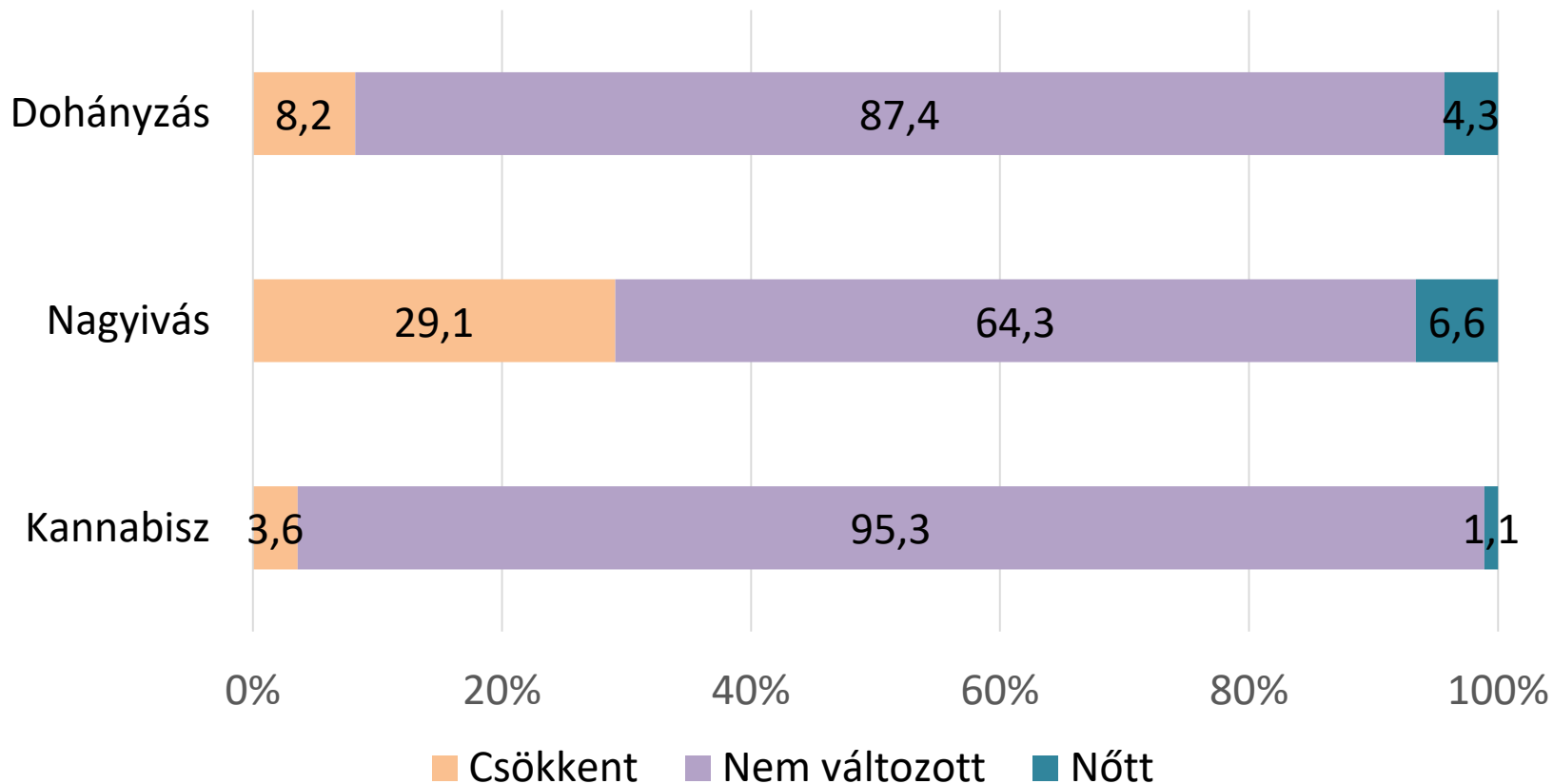
Fogyasztás gyakoriságának átlaga vírus előtt és alatt

Egészségkárosító magatartások gyakoriságának átlaga a fogyasztók körében a koronavírus előtt és alatt a hazai egyetemisták körében

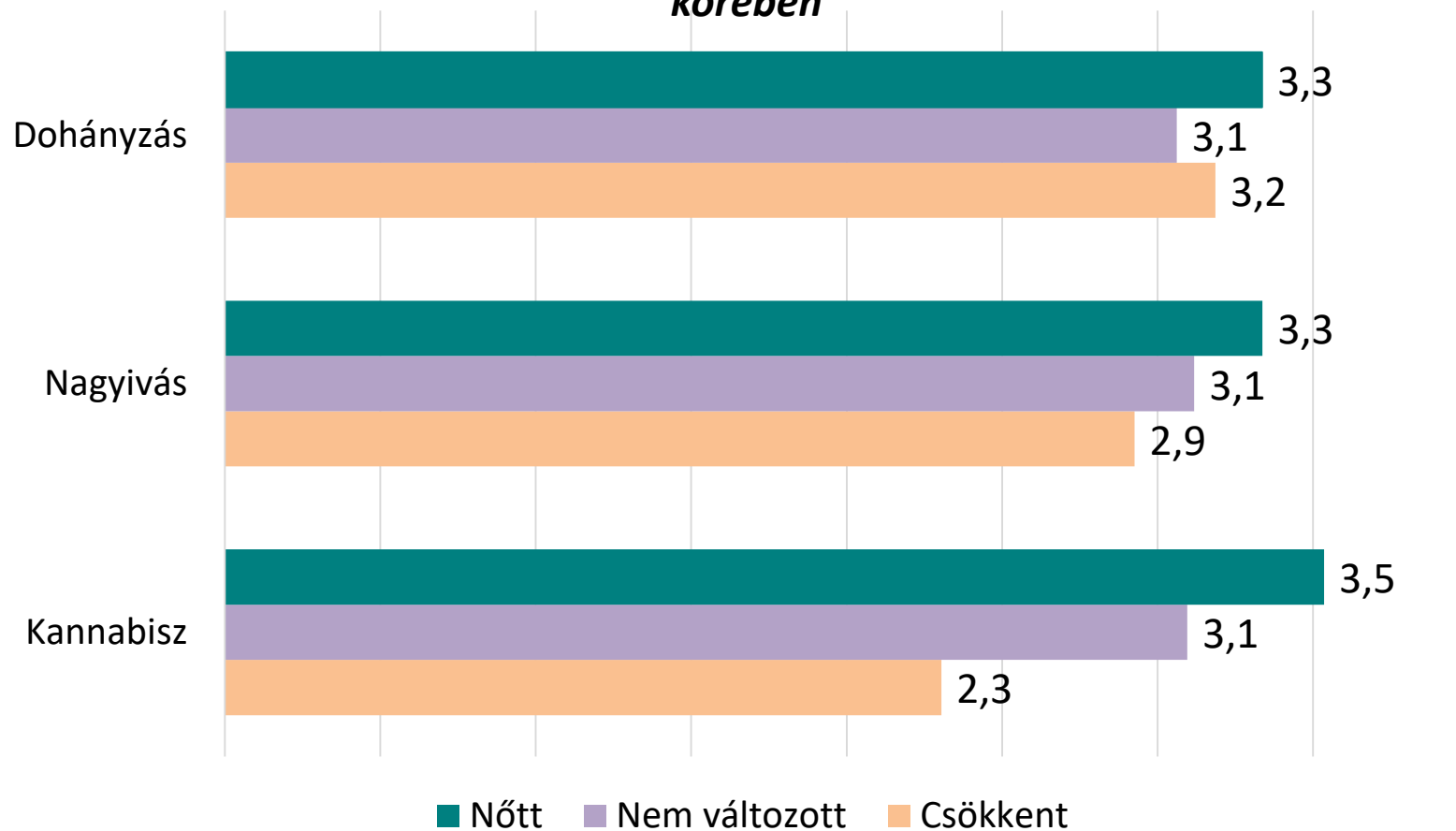
Változás: vírus előtt - alatt

Egészségkárosító magatartások változása a koronavírus előtt és alatt a hazai egyetemisták körében, %

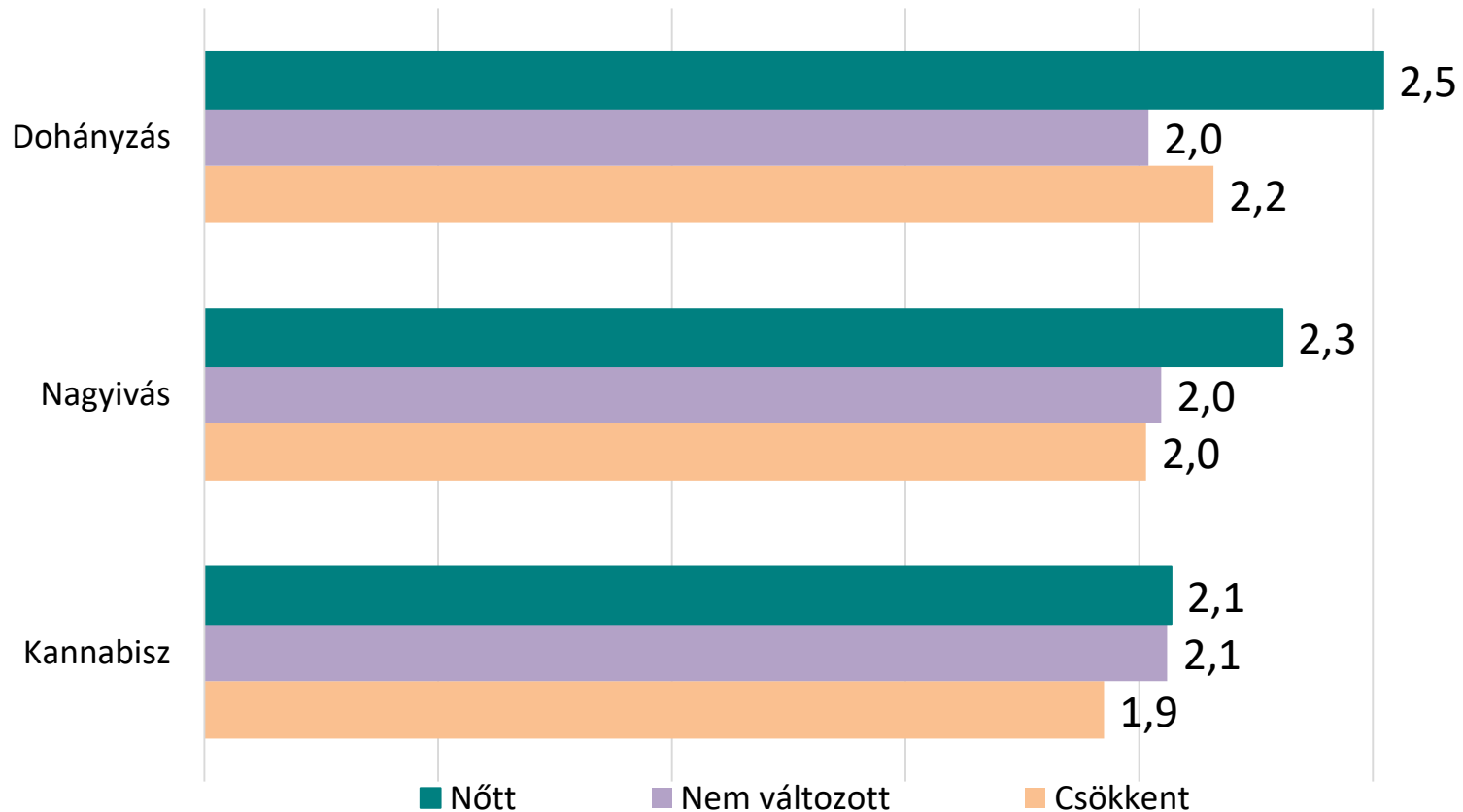
Vírus miatti aggodalmak

A vírussal való megfertőzés miatti aggodalom átlagpontszáma az egészségkárosító magatartások változása tükrében a hazai egyetemisták körében

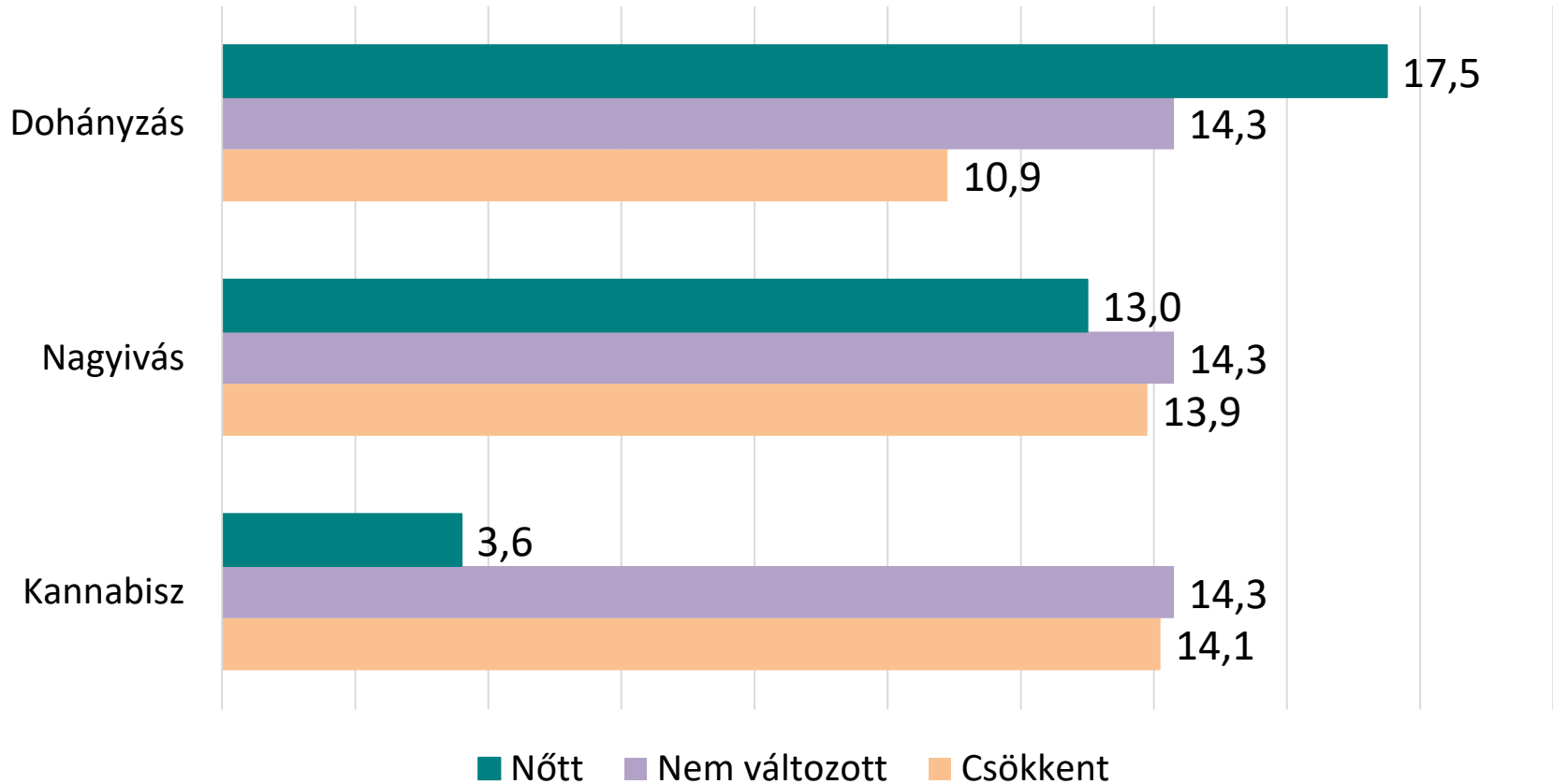
Létebizonytalanság

*„Elegendő anyagi forrásom volt a havi kiadásaim fedezésére”
skálapontok átlaga az egészségkárosító magatartások változása
tükrében a hazai egyetemisták körében*

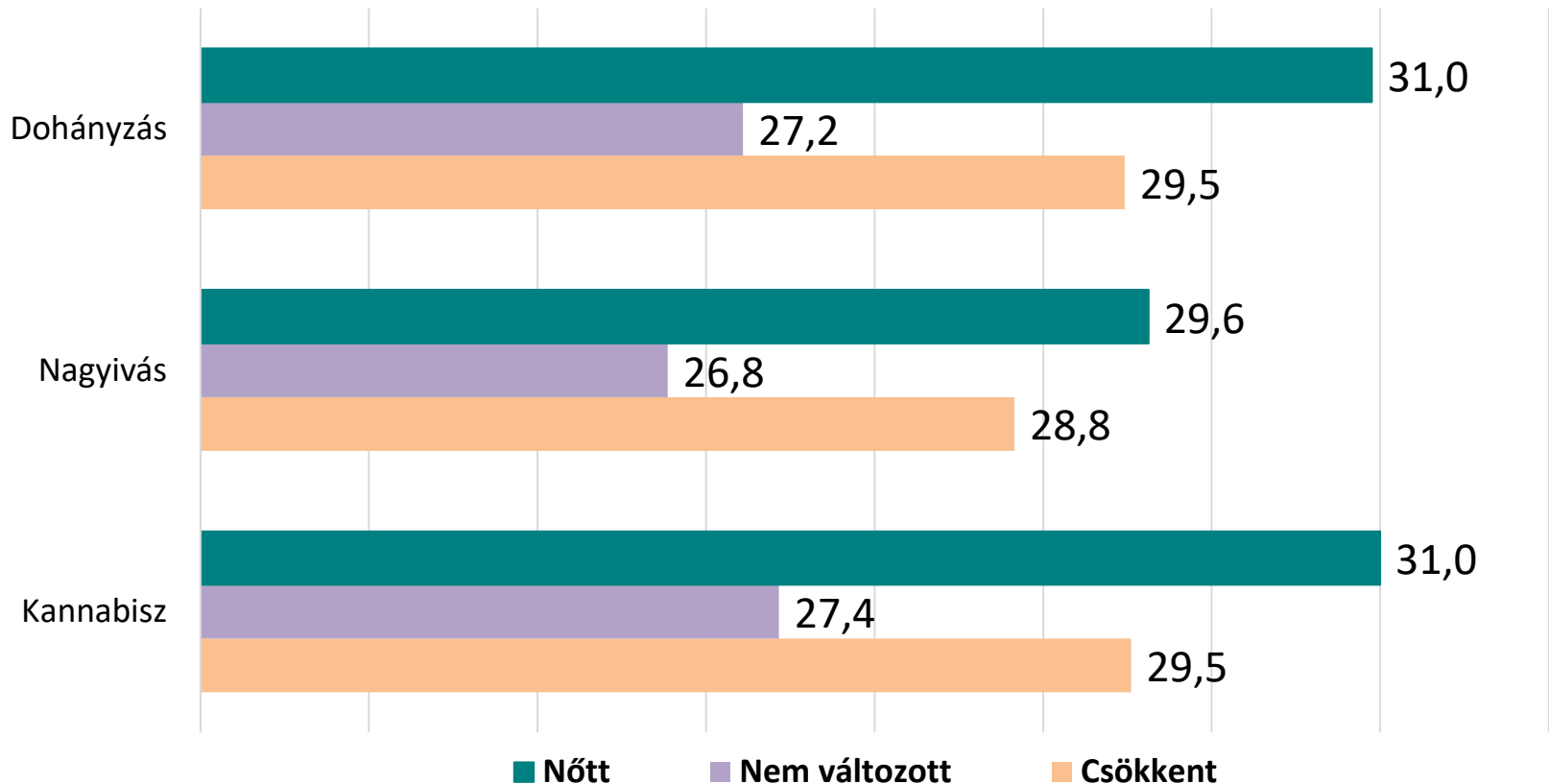
Társas támogatás hiánya

„Van-e olyan személy, akivel meg tudja beszélni személyes, legbensőbb magánügyeit?” kérdésre nem-mel válaszolók aránya (%) az egészségkárosító magatartások változása tükrében a hazai egyetemisták körében

Depresszió

Depresszió skálapontok átlaga az egészségkárosító magatartások változása tükrében a hazai egyetemisták körében

Összegzés

- **Prevalencia:** dohányzás enyhén csökkent, nagyívás és kannabisz markánsabban csökkent (nagyívás! -bulizáshoz köthető)
- **Gyakoriság átlagban:** a fogyasztók körében nőtt (kannabisz!)

A karantén alatt kisebb arányban fogyasztanak, de aki fogyaszt, az átlagban gyakrabban.

- **Akiknél nőtt a fogyasztás gyakorisága:** aggodalom, anyagi problémák, társas támogatás hiánya, depresszió

Megerősíti azt a feltételezést, hogy a karantén alatti átmeneti helyzetet nehezebben viselő egyetemisták esetében gyakoribbá válhatnak az egészségkárosító magatartások.

Köszönöm a figyelmet!

arnold.petra@uni-corvinus.hu

www.devianciakutatas.hu